

SENSORVEILEDNING til eksamen i emne HOVVPL20120 Helse: Sykdomslære, pleie, behandling og omsorg, 15 studiepoeng, 21.10.22

Studenten skal gjennom eksamensbesvarelsen vise i hvor stor grad læringsutbyttene for emnet er nådd.

Relevante læringsutbytter satt for emnet:

- Har kunnskap om sammenhenger mellom helse, funksjonshemming, funksjonsnedsettelse og somatisk sykdom i et individ-, samfunns- og livsløpsperspektiv
- Har kunnskap om symptomer og behandling av de vanligste somatiske sykdommene innen fagområdet
- Har kunnskap om årsaker, komplikasjoner og konsekvenser ved de vanligste somatiske sykdommene i dagens samfunn
- Har kunnskap om årsaker, påvirkende faktorer og konsekvenser av å leve med utviklingshemming og kognitive funksjonsnedsettelser i et livsløpsperspektiv
- Har kunnskap om spesiell farmakologi
- Har kunnskap om legemidler ved de vanligste somatiske sykdommene

Eksamen i emne HOVVPL20120 er en 4 timers skriftlig skoleeksamen med ingen hjelpemidler tillatt.

EKSAMENSOPPGAVENE:

Oppgave 1 Petter Nilsen - utgjør 1/3 av karakteren - ALLE må besvare

Petter Nilsen er 80 år og hjemmeboende.

Aktuelt: Kona og dattera har den siste tiden observert at Petter Nilsen har utfordringer med å ta til seg informasjon som blir gitt. Han har også blitt mer urolig og repeterende i samtaler, i form av sammenblanding av ord. Petter Nilsen sin gange har den siste tiden blitt mer ustø og ubalansert, og han sier selv at han ikke vil gå tur eller være i aktivitet. Han gir ofte uttrykk for magesmerter og «hard mage».

Familie/sosialt: Petter Nilsen bor sammen med sin kone Pia. Deres to barn og fire barnebarn bor i nærmiljøet, de er engasjert i foreldrenes/besteforeldrenes liv. Familien møtes ofte. Samværet er preget av hygge og gjensidig glede. Petter Nilsen har vært aktiv i fagforbundet hele sin arbeidskarriere. Han og kona har i tillegg vært aktive friluftsmennesker, og familien har reist mye i inn- og utland.

Tidligere sykdommer/helseplager: Cancer coli - hemikolektomi sin. for 2 år siden, hypertensjon, tidvis obstipasjon

Faste medikamenter: •D-vit x 1 •Enalapril Comp20mg/12,5mg x1 •Kolekalsiferol 1600IE
Evt. medikamenter: Laxoberal 10-20 dråper (5-10 mg) vesp.

Stimulantia: Petter Nilsen er avholdsmann og røyker ikke

Naturlige funksjoner: Matlyst: nedsatt, Søvn: urolig, Urinavgang: u.a, Avføring: opplever å ikke få tømt tarmen i den grad det er nødvendig

Status presens: Pia Nilsen tar kontakt med hjemmesykepleien der du jobber. Du får beskjed om at hun opplever samværet med sin ektemann svært krevende. Hun sier han har mye uro og vandring, samt har lett for å falle pga. dårlig balanse. Det er også store utfordringer i kommunikasjonen mellom dem, oppgir hun. Kona sier hun føler seg sliten av å svare på samme spørsmål mange ganger om dagen, og hun er bekymret for mannens ernæringsstatus og avføringsmønster.

Vitale tegn og andre verdier: Ukjent. Høyde 185cm, vekt: 65 kg

På bakgrunn av case og pensumlitteratur skal du svare på følgende:

- 1. Beskriv demenssykdommer; hva er demenssykdommer, aktuelle årsaker/risikofaktorer, symptomer og konsekvenser ved demenssykdommer**
- 2. Redegjør for konkrete observasjoner, undersøkelser og medikamentelle og ikke-medikamentelle tiltak ved demenssykdommer**

Trekk Petter Nilsen aktivt med i besvarelsen.

Oppgave 2 Ole Pettersen - utgjør 2/3 av karakteren - Valgfri – alt. 1

Ole Pettersen er 77 år og bruker av hjemmesykepleien avdeling Sør.

Aktuelt: Ole Pettersen har den siste uka hatt anfall med dyspnè. Han har vært plaget med tungpusthet i lette aktiviteter, og det å stå opp fra sengen har vært ekstremt energikrevende. Du kommer inn og oppfordrer Ole Pettersen til å endre sengeleie. Han gir uttrykk for at han er oppgitt, og forteller han ikke liker å ligge på høyre side. Du observerer at brukeren er rød på venstre hoftekam og på utsiden av kne og ankel på venstre bein. Skjorten hans er våt av svette.

Familie/sosialt: Bor alene og har hjemmesykepleie fire ganger pr. dag.

Tidligere/ nåværende sykdommer: Kols, glaukom, tidligere TIA anfall.

Medikamenter: •Ventoline 2,5 ml (2 mg/ml) v/behov•Atrovent 2 ml (0,25 mg/ml) x2
•Paracet 1g x2•Albyl-E 75mg x1•Pilokarpin Minims 2drp.x4, begge øyne

Stimulantia: Brukeren sier han røyker ca. 20 sigaretter om dagen.

Naturlige funksjoner: Ofte plaget med hard avføring. Spiser normalkost, estimerer væskeinntak til ca. 0,5liter per døgn.

Status presens: Når Ole Pettersen legger seg over på ryggen ser du at det har utviklet seg sår på venstre hoftekam, og på utsiden av ankelen og kneet hvor han tidligere bare var rød. Brukeren gir uttrykk for smerter på disse områdene. Han har surklelyder i brystet og har blodtilblandet ekspektorat. Per Olsen gir uttrykk for hode og leddsmerter.

Vitale tegn: BT: 135/90 Puls: 90/min. Respirasjonsfrekvens: 35/min. Temp: 39 °C
Saturasjon: 90% i romluft

På bakgrunn av case og pensumlitteratur skal du svare på følgende:

1. **Beskriv astma bronhiale; hva sykdommen er, årsaker/risikofaktorer, symptomer og komplikasjoner ved astma**
2. **Redegjør for konkrete observasjoner, undersøkelser og medikamentelle og ikke-medikamentelle tiltak ved astma**
3. **Beskriv en relevant, nylig oppstått sykdom/ helseplage hos Ole Pettersen; hva sykdommen/ helseplagen er, aktuelle årsaker/risikofaktorer, symptomer og komplikasjoner ved den nylig oppståtte sykdommen/helseplagen**
4. **Redegjør for konkrete observasjoner, undersøkelser og medikamentelle og ikke-medikamentelle tiltak ved den relevante, nylig oppståtte sykdommen/helseplagen**

Trekk Ole Pettersen aktivt med i besvarelsen av begge sykdommene/helseplagene, og vis sammenhenger om det foreligger.

Oppgave 3 Petra Hummel - utgjør 2/3 av karakteren - Valgfri – alt. 2

Petra Hummel er 55 år og mottar kommunal boveiledertjeneste.

Aktuelt: Petra Hummel har diabetes type 2 på 10. året. Hun har disse årene stått fast på antidiabetika per os, og har tidvis hatt store verdisvingninger i blodglukose. For å oppnå bedre blodglukosekontroll er det nå forordnet kombinasjonsterapi av metforminhydroklorid og insulin. Petra Hummel trives på fritid best foran tv med brus og ostepopp. Hun takker alltid nei på spørsmålet om å være med på en spasertur. Petra Hummel får bistand med hygiene, påkledning, kosthold/ måltider og medikamenthåndtering.

Familie/sosialt: Bor alene i leilighet, i bofellesskap som består av fire leiligheter. Hun får boveiledertjeneste tre ganger pr. dag. Hun jobber tre dager i uka på kafé.

Tidligere/ nåværende sykdommer/syndrom: Downs syndrom, hypertensjon, diabetes type 2, nedsatt syn pga. aldersrelatert maculadegenerasjon - tørr form, gangvansker pga. rygg- og hofteplager

Faste medikamenter: •Selo-Zok 50 mg x 1 •Simvastatin 20 mg x 1 •Metformin 850 mg x 2 •Novorapid 2IE til måltidene •Levemir 10IE vesp (ved blodglukosenivå = 10mmol/l) •smertestillende

Evt. medikamenter: Laxoberal 10 dråper (5 mg) vesp. •Naproxen 250 mg x 2

Stimulantia: Oppgir at hun drikker alkohol i helgene.

Naturlige funksjoner: Vannlating: u.a., Avføring: tidvis obstipert, Matlyst: stor, Søvn: u.a

Status presens: Ved kveldsbesøket finner du Petra Hummel døsende i sofaen. Etter flere forsøk får du til sist kontakt med henne. Hun sier hun er veldig trett og slapp, og hun opplyser om at hun har vært mye på toalettet i dag.

Hjelpemidler: Briller, gangstaver

Vitale tegn, prøvesvar og andre verdier: BT: 130/85 Puls: 70/min. Respirasjonsfrekvens: 18/min. Temp 36,9: °C

Fastende bl.s.: 8,5 mmol/l, HbA1c 7%, fastende triglyserider 2 mmol/l, HDL-kolesterol 0,9mmol/l

Høyde 165 cm, vekt 85 kg

På bakgrunn av case og pensumlitteratur skal du svare på følgende:

1. **Beskriv diabetes type 2; hva er diabetes type 2, årsaker/risikofaktorer, symptomer og komplikasjoner ved diabetes type 2**
2. **Redegjør for konkrete observasjoner, undersøkelser og medikamentelle og ikke-medikamentelle tiltak ved diabetes type 2**
3. **Beskriv A) hypertensjon - eller B) en annen relevant sykdom/ helseplage fra sirkulasjonssystemet;**
 A) hva er hypertensjon, årsaker/ risikofaktorer, relevante symptomer og komplikasjoner ved hypertensjon eller

B) hva er den andre valgte sykdommen/ helseplagen fra sirkulasjonssystemet, årsaker/ risikofaktorer, relevante symptomer og komplikasjoner ved den andre valgte sykdommen/ helseplagen fra sirkulasjonssystemet

- 4. Redegjør for konkrete observasjoner, undersøkelser og medikamentelle og ikke-medikamentelle tiltak ved A) hypertensjon eller B) den andre valgte sykdommen/ helseplagen fra sirkulasjonssystemet**

Trekk Petra Hummel aktivt med i besvarelsen av begge sykdommene/helseplagene, og vis sammenhenger om det foreligger.

Alle **MÅ** svare på **oppgave 1** case Petter Nilsen, **PLUSS oppgave 2** case Ole Pettersen **ELLER oppgave 3** case Petra Hummel. **Totalt skal 2 caseoppgaver** svares på.

Formelt krav:

Besvarelsen skal beskrives med teori og case.

Forklaring av begrep som anvendes i eksamensteksten:

Beskrive: Gjengivelse av eller forklaring på et problemområde, situasjon eller fenomen. Eksempel: Gjengivelse med egne ord - hva en bestemt sykdom eller helseplage faktisk er, - hva som kan forårsake den og – hvilke symptomer sykdommen eller helseplagen kan gi. En beskrivelse som viser forståelse for sammenhengen mellom årsaker til – og symptomer på en bestemt sykdom eller helseplage, honoreres.

Redegjøre: Forklaring med egne ord som viser forståelse for det en har lest/lært. Innebærer en viss grad av tolkning som viser at studenten har gjort lærestoffet til sitt eget, og at synspunktene som framsettes er begrunnet.

Vurderingskriterier:

symbol	betegnelse	generell, ikke fagspesifikk beskrivelse av vurderingskriterier
A	fremragende	Fremragende prestasjon som klart utmerker seg. Kandidaten viser svært god vurderingsevne og stor grad av selvstendighet.
B	meget god	Meget god prestasjon. Kandidaten viser meget god vurderingsevne og selvstendighet.
C	god	Jevnt god prestasjon som er tilfredsstillende på de fleste områder. Kandidaten viser god vurderingsevne og selvstendighet på de viktigste områdene.
D	nokså god	En akseptabel prestasjon med noen vesentlige mangler. Kandidaten viser en viss grad av vurderingsevne og selvstendighet.
E	tilstrekkelig	Prestasjonen tilfredsstillende minimumskravene, men heller ikke mer. Kandidaten viser liten vurderingsevne og selvstendighet.
F	ikke bestått	Prestasjon som ikke tilfredsstillende de faglige minimumskravene. Kandidaten viser både manglende vurderingsevne og selvstendighet.

Oppgave 1 er vektet 1/3 av karakteren, og oppgave 2 og 3 er vektet 2/3. Det gjøres en samlet vurdering før endelig karakter settes.

Karakterskala som benyttes er: A – F.

OPPGAVE 1   PETER NILSEN   MÅ-OPPGAVE   1/3 KARAKTER**1. Beskriv demenssykdommer; hva er demenssykdommer, aktuelle årsaker/risikofaktorer, symptomer og konsekvenser ved demenssykdommer****Sentralt læringsutbytte:**

- Har kunnskap om sammenhenger mellom helse, funksjonshemming, funksjonsnedsettelse og somatisk sykdom i et individ-, samfunns- og livsløpsperspektiv
- Har kunnskap om symptomer og behandling av de vanligste somatiske sykdommene innen fagområdet
- Har kunnskap om årsaker, komplikasjoner og konsekvenser ved de vanligste somatiske sykdommene i dagens samfunn
- Har kunnskap om årsaker, påvirkende faktorer og konsekvenser av å leve med utviklingshemming og kognitive funksjonsnedsettelser i et livsløpsperspektiv

Aktuelt pensum:

- Kirkevold, M., Brodtkorb, K., & Ranhoff, A. H. (Red.) (2020). Geriatrisk sykepleie: god omsorg til den gamle pasienten, (3. utg.). Gyldendal Akademisk, kap. 32, side 509-517
- Ørn, S. & Bach-Gansmo, E. (Red.) (2022). Sykdom og behandling, (3.utg.). Gyldendal Akademisk

For at studenten skal kunne oppnå karakteren **E** må det gis en **grunnleggende** beskrivelse av **demenssykdommer**, **to** årsaker/risikofaktorer, **to** symptomer og **to** mulige konsekvenser. Det vil ikke være tilstrekkelig for karakteren E med en besvarelse som bærer preg av oppramsing.

For å kvalifisere til karakteren **A** må besvarelsen vise til **en svært grundig og selvstendig** beskrivelse av **demenssykdommer**, årsaker/risikofaktorer, symptomer og konsekvenser. Sentrale tema i casen må utdypes og anvendes selvstendig inn mot fagkunnskap.

En beskrivelse som viser forståelse for sammenhenger mellom patologi, årsak(er)/risikofaktor(er), symptom(er) og konsekvens(er) ved demenssykdommer, samt viser forståelse for ulike typer demenssykdommer, honoreres uansett karakter.

2. Redegjør for konkrete observasjoner, undersøkelser og medikamentelle og ikke-medikamentelle tiltak ved demenssykdommer**Sentralt læringsutbytte:**

- Har kunnskap om symptomer og behandling av de vanligste somatiske sykdommene innen fagområdet
- Har kunnskap om spesiell farmakologi
- Har kunnskap om legemidler ved de vanligste somatiske sykdommene

Aktuelt pensum:

- Kirkevold, M., Brodtkorb, K., & Ranhoff, A. H. (Red.) (2020). Geriatrisk sykepleie: god omsorg til den gamle pasienten, (3. utg.). Gyldendal Akademisk, kap. 32, side 511-522

- Nordeng, H. M. E., Spigset, O., & Maizels, D. (2018). Legemidler og bruken av dem (3. utg.), Gyldendal, kap. 19, side 242-249
- Ørn, S. & Bach-Gansmo, E. (Red.) (2022). Sykdom og behandling, (3.utg.). Gyldendal Akademisk

For at studenten skal kunne oppnå karakteren **E** må det gis en **grunnleggende** redegjørelse for **to** observasjoner, **en** undersøkelse og **ett** medikamentelt – og **to** ikke-medikamentelle tiltak ved **demenssykdommer**. Det vil ikke være tilstrekkelig for karakteren E med en besvarelse som bærer preg av oppramsing.

For å kvalifisere til karakteren **A** må besvarelsen vise til **en svært grundig og selvstendig** redegjørelse av aktuelle observasjoner, undersøkelser og medikamentelle og ikke-medikamentelle tiltak ved **demenssykdommer**. Sentrale tema i casen må utdypes og anvendes selvstendig inn mot fagkunnskap.

En beskrivelse som viser forståelse for sammenhenger mellom observasjoner, undersøkelser og tiltak ved demenssykdommer, samt viser forståelse for ulik tilnærming ved ulike typer demenssykdommer, honoreres uansett karakter.

OPPGAVE 2   OLE PETERSEN   ALTERNATIV 1   2/3 KARAKTER

1. Beskriv astma bronchiale; hva sykdommen er, årsaker/risikofaktorer, symptomer og komplikasjoner ved astma

Sentralt læringsutbytte:

- Har kunnskap om sammenhenger mellom helse, funksjonshemming, funksjonsnedsettelse og somatisk sykdom i et individ-, samfunns- og livsløpsperspektiv
- Har kunnskap om symptomer og behandling av de vanligste somatiske sykdommene innen fagområdet
- Har kunnskap om årsaker, komplikasjoner og konsekvenser ved de vanligste somatiske sykdommene i dagens samfunn
- Har kunnskap om årsaker, påvirkende faktorer og konsekvenser av å leve med utviklingshemming og kognitive funksjonsnedsettelser i et livsløpsperspektiv

Aktuelt pensum:

- Kristoffersen, N. J., Nortvedt, F., Skaug, E-A., & Grimsbø, G.H. (Red.). (2016). Grunnleggende sykepleie: B. 2: (3. utg). Gyldendal akademisk, kap. 12, side 129-144
- Ørn, S. & Bach-Gansmo, E. (Red.) (2022). Sykdom og behandling, (3.utg.). Gyldendal Akademisk

For at studenten skal kunne oppnå karakteren **E** må det gis en **grunnleggende** beskrivelse av **astma bronchiale**, **to** årsaker/risikofaktorer, **to** symptomer og **en** mulig komplikasjon. Det vil ikke være tilstrekkelig for karakteren E med en besvarelse som bærer preg av oppramsing.

For å kvalifisere til karakteren **A** må besvarelsen vise til **en svært grundig og selvstendig** beskrivelse av **astma bronchiale**, årsaker/risikofaktorer, symptomer og komplikasjoner. Sentrale tema i casen må utdypes og anvendes selvstendig inn mot fagkunnskap.

En beskrivelse som viser forståelse for sammenhenger mellom patologi, årsak(er)/risikofaktor(er), symptom(er) og komplikasjon(er) ved astma bronchiale, honoreres uansett karakter.

2. Redegjør for konkrete observasjoner, undersøkelser og medikamentelle og ikke-medikamentelle tiltak ved astma

Sentralt læringsutbytte:

- Har kunnskap om symptomer og behandling av de vanligste somatiske sykdommene innen fagområdet
- Har kunnskap om spesiell farmakologi
- Har kunnskap om legemidler ved de vanligste somatiske sykdommene

Aktuelt pensum:

- Kristoffersen, N. J., Nortvedt, F., Skaug, E-A., & Grimsbø, G.H. (Red.). (2016). Grunnleggende sykepleie: B. 2: (3. utg). Gyldendal akademisk, kap. 12, side 129-144
- Nordeng, H. M. E., Spigset, O., & Maizels, D. (2018). Legemidler og bruken av dem (3. utg.), Gyldendal, kap. 10, side 138-143
- Ørn, S. & Bach-Gansmo, E. (Red.) (2022). Sykdom og behandling, (3.utg.). Gyldendal Akademisk

For at studenten skal kunne oppnå karakteren **E** må det gis en **grunnleggende** redegjørelse for **to** observasjoner, **en** undersøkelse og **ett** medikamentelt – og **ett** ikke-medikamentelle tiltak ved **astma**. Det vil ikke være tilstrekkelig for karakteren E med en besvarelse som bærer preg av oppramsing.

For å kvalifisere til karakteren **A** må besvarelsen vise til **en svært grundig og selvstendig** redegjørelse av aktuelle observasjoner, undersøkelser og medikamentelle og ikke-medikamentelle tiltak ved **astma**. Sentrale tema i casen må utdypes og anvendes selvstendig inn mot fagkunnskap.

En beskrivelse som viser forståelse for sammenhenger mellom observasjoner, undersøkelser og tiltak ved astma, honoreres uansett karakter.

3. Beskriv en relevant, nylig oppstått sykdom/ helseplage hos Ole Pettersen; hva sykdommen/ helseplagen er, aktuelle årsaker/risikofaktorer, symptomer og komplikasjoner ved den nylig oppståtte sykdommen/helseplagen

Sentralt læringsutbytte:

- Har kunnskap om sammenhenger mellom helse, funksjonshemming, funksjonsnedsettelse og somatisk sykdom i et individ-, samfunns- og livsløpsperspektiv
- Har kunnskap om symptomer og behandling av de vanligste somatiske sykdommene innen fagområdet
- Har kunnskap om årsaker, komplikasjoner og konsekvenser ved de vanligste somatiske sykdommene i dagens samfunn

- Har kunnskap om årsaker, påvirkende faktorer og konsekvenser av å leve med utviklingshemming og kognitive funksjonsnedsettelse i et livsløpsperspektiv

Relevante, nylig oppståtte sykdommer/helseplager hos Ole Pettersen:

- Pneumoni
- Forhøyet kroppstemperatur
- Sepsis
- Trykksår
- Sårinfeksjon
- Smerte

Aktuelt pensum:

- Kirkevold, M., Brodtkorb, K., & Ranhoff, A. H. (Red.) (2020). Geriatrisk sykepleie: god omsorg til den gamle pasienten, (3. utg.). Gyldendal Akademisk, kap. 25, side 381-385
- Ørn, S. & Bach-Gansmo, E. (Red.) (2022). Sykdom og behandling, (3.utg.). Gyldendal Akademisk

For at studenten skal kunne oppnå karakteren **E** må det gis en **grunnleggende** beskrivelse av **en relevant, nylig oppstått sykdom/ helseplage, to årsaker/risikofaktorer, to symptomer og en mulig komplikasjon.**

Enkelte relevante, nylig oppståtte sykdommer/ helseplager er kort og oppramsende presentert i pensum. Det forventes ikke kunnskap ut over pensum.

For å kvalifisere til karakteren **A** må besvarelsen vise til **en svært grundig og selvstendig** beskrivelse av årsaker/risikofaktorer, symptomer og komplikasjoner ved **valgte relevante, nylig oppståtte sykdom/ helseplage.** Sentrale tema i casen må utdypes og anvendes selvstendig inn mot fagkunnskap.

En beskrivelse som viser forståelse for sammenhenger mellom årsak(er), risikofaktor(er), symptom(er) og komplikasjon(er) ved valgte relevante, nylig oppståtte sykdom/ helseplage, honoreres uansett karakter.

4. Redegjør for konkrete observasjoner, undersøkelser og medikamentelle og ikke-medikamentelle tiltak ved den relevante, nylig oppståtte sykdommen/helseplagen

Sentralt læringsutbytte:

- Har kunnskap om symptomer og behandling av de vanligste somatiske sykdommene innen fagområdet
- Har kunnskap om spesiell farmakologi
- Har kunnskap om legemidler ved de vanligste somatiske sykdommene

Aktuelt pensum:

- Kirkevold, M., Brodtkorb, K., & Ranhoff, A. H. (Red.) (2020). Geriatrisk sykepleie: god omsorg til den gamle pasienten, (3. utg.). Gyldendal Akademisk, kap. 25, side 381-385
- Nordeng, H. M. E., Spigset, O., & Maizels, D. (2018). Legemidler og bruken av dem (3. utg.), Gyldendal, kap. 10
- Ørn, S. & Bach-Gansmo, E. (Red.) (2022). Sykdom og behandling, (3.utg.). Gyldendal Akademisk

- kap. 5, side 98-101, kap. 9, side 165 (perikarditt), iskemisk hjertesykdom, hjertesvikt, aterosklerose.

For at studenten skal kunne oppnå karakteren **E** må det gis en **grunnleggende** redegjørelse for **to** observasjoner, **to** undersøkelser og **ett** medikamentelt – og **to** ikke-medikamentelle tiltak ved **valgte relevante, nylig oppståtte sykdom/ helseplage**. Det vil ikke være tilstrekkelig for karakteren E med en besvarelse som bærer preg av oppramsing. Enkelte relevante, nylig oppståtte sykdommer/ helseplager er kort og oppramsende presentert i pensum. Det forventes ikke kunnskap ut over pensum.

For å kvalifisere til karakteren **A** må besvarelsen vise til **en svært grundig og selvstendig** redegjørelse av aktuelle observasjoner, undersøkelser og medikamentelle og ikke-medikamentelle tiltak ved **valgte relevante, nylig oppståtte sykdom/ helseplage**. Sentrale tema i casen må utdypes og anvendes selvstendig inn mot fagkunnskap.

En beskrivelse som viser forståelse for sammenhenger mellom observasjoner, undersøkelser og tiltak ved valgte relevante, nylig oppståtte sykdom/ helseplage, honoreres uansett karakter.

OPPGAVE 3   PETRA HUMMEL   ALTERNATIV 2   2/3 KARAKTER

1. Beskriv diabetes type 2; hva er diabetes type 2, årsaker/risikofaktorer, symptomer og komplikasjoner ved diabetes type 2

Sentralt læringsutbytte:

- Har kunnskap om sammenhenger mellom helse, funksjonshemming, funksjonsnedsettelse og somatisk sykdom i et individ-, samfunns- og livsløpsperspektiv
- Har kunnskap om symptomer og behandling av de vanligste somatiske sykdommene innen fagområdet
- Har kunnskap om årsaker, komplikasjoner og konsekvenser ved de vanligste somatiske sykdommene i dagens samfunn
- Har kunnskap om årsaker, påvirkende faktorer og konsekvenser av å leve med utviklingshemming og kognitive funksjonsnedsettelser i et livsløpsperspektiv

Aktuelt pensum:

- Kirkevold, M., Brodtkorb, K., & Ranhoff, A. H. (Red.) (2020). Geriatrisk sykepleie: god omsorg til den gamle pasienten, (3. utg.). Gyldendal Akademisk, kap. 32, side 509-517
- Ørn, S. & Bach-Gansmo, E. (Red.) (2022). Sykdom og behandling, (3.utg.). Gyldendal Akademisk

For at studenten skal kunne oppnå karakteren **E** må det gis en **grunnleggende** beskrivelse av **diabetes type 2**, **to** årsaker/risikofaktorer, **to** symptomer og **to** mulige komplikasjoner. Det vil ikke være tilstrekkelig for karakteren E med en besvarelse som bærer preg av oppramsing.

For å kvalifisere til karakteren **A** må besvarelsen vise til **en svært grundig og selvstendig** beskrivelse av **diabetes type 2**, årsaker/risikofaktorer, symptomer og komplikasjoner. Sentrale tema i casen må utdypes og anvendes selvstendig inn mot fagkunnskap.

En beskrivelse som viser forståelse for sammenhenger mellom årsak(er), risikofaktor(er), symptom(er) og komplikasjon(er) ved diabetes type 2, samt viser forståelse for forskjellen på diabetes type 2 og 1 (pluss andre diabetestyper), honoreres uansett karakter.

2. Redegjør for konkrete observasjoner, undersøkelser og medikamentelle og ikke-medikamentelle tiltak ved diabetes type 2

Sentralt læringsutbytte:

- Har kunnskap om symptomer og behandling av de vanligste somatiske sykdommene innen fagområdet
- Har kunnskap om spesiell farmakologi
- Har kunnskap om legemidler ved de vanligste somatiske sykdommene

Aktuelt pensum:

- Kirkevold, M., Brodtkorb, K., & Ranhoff, A. H. (Red.) (2020). Geriatrisk sykepleie: god omsorg til den gamle pasienten, (3. utg.). Gyldendal Akademisk, kap. 32, side 511-522
- Nordeng, H. M. E., Spigset, O., & Maizels, D. (2018). Legemidler og bruken av dem (3. utg.), Gyldendal, kap. 19, side 242-249
- Ørn, S. & Bach-Gansmo, E. (Red.) (2022). Sykdom og behandling, (3.utg.). Gyldendal Akademisk

For at studenten skal kunne oppnå karakteren **E** må det gis en **grunnleggende** redegjørelse for **to** observasjoner, **en** undersøkelse og **ett** medikamentelt – og **to** ikke-medikamentelle tiltak ved **diabetes type 2**. Det vil ikke være tilstrekkelig for karakteren E med en besvarelse som bærer preg av oppramsing.

For å kvalifisere til karakteren **A** må besvarelsen vise til **en svært grundig og selvstendig** redegjørelse av aktuelle observasjoner, undersøkelser og medikamentelle og ikke-medikamentelle tiltak ved **diabetes type 2**. Sentrale tema i casen må utdypes og anvendes selvstendig inn mot fagkunnskap.

En beskrivelse som viser forståelse for sammenhenger mellom observasjoner, undersøkelser og tiltak ved diabetes type 2, samt viser forståelse for forskjellen på diabetes type 2 og 1 (pluss andre diabetestyper), honoreres uansett karakter.

3. Beskriv A) hypertensjon - eller B) en annen relevant sykdom/ helseplage fra sirkulasjonssystemet;

A) hva er hypertensjon, årsaker/ risikofaktorer, relevante symptomer og komplikasjoner ved hypertensjon eller

B) hva er den andre valgte sykdommen/ helseplagen fra sirkulasjonssystemet, årsaker/ risikofaktorer, relevante symptomer og komplikasjoner ved den andre valgte sykdommen/ helseplagen fra sirkulasjonssystemet

Sentralt læringsutbytte:

- Har kunnskap om sammenhenger mellom helse, funksjonshemming, funksjonsnedsettelse og somatisk sykdom i et individ-, samfunns- og livsløpsperspektiv

- Har kunnskap om symptomer og behandling av de vanligste somatiske sykdommene innen fagområdet
- Har kunnskap om årsaker, komplikasjoner og konsekvenser ved de vanligste somatiske sykdommene i dagens samfunn
- Har kunnskap om årsaker, påvirkende faktorer og konsekvenser av å leve med utviklingshemming og kognitive funksjonsnedsettelse i et livsløpsperspektiv

Relevante sykdommer/helseplager fra sirkulasjonssystemet:

- Aterosklerose
- Arteriell trombose, emboli
- Iskemisk hjertesykdom (angina pectoris, hjerteinfarkt)
- Mikro- og makrovaskulære komplikasjoner ved diabetes (Retinopati, nevropati, nefropati og diabetesfot)

Aktuelt pensum:

- Kirkevold, M., Brodtkorb, K., & Ranhoff, A. H. (Red.) (2020). Geriatrisk sykepleie: god omsorg til den gamle pasienten, (3. utg.). Gyldendal Akademisk, kap. 329-330
- Kristoffersen, N. J., Nortvedt, F., Skaug, E-A., & Grimsbø, G.H. (Red.). (2016). Grunnleggende sykepleie: B. 2: (3. utg.). Gyldendal akademisk, kap. 15, side ??
- Ørn, S. & Bach-Gansmo, E. (Red.) (2022). Sykdom og behandling, (3.utg.). Gyldendal Akademisk

For at studenten skal kunne oppnå karakteren **E** må det gis en **grunnleggende** beskrivelse av A) **hypertensjon** - eller B) **en annen relevant sykdom/ helseplage fra sirkulasjonssystemet**, **to** årsaker/risikofaktorer, **to** symptomer og **to** mulige komplikasjoner. Det vil ikke være tilstrekkelig for karakteren E med en besvarelse som bærer preg av oppramsing. Enkelte aktuelle sykdommer/ helseplager fra sirkulasjonssystemet er kort og oppramsende presentert i pensum. Det forventes ikke kunnskap ut over pensum.

For å kvalifisere til karakteren **A** må besvarelsen vise til **en svært grundig og selvstendig** beskrivelse av årsaker/risikofaktorer, symptomer og komplikasjoner ved A) **hypertensjon** – eller B) **en annen valgt sykdom/ helseplage fra sirkulasjonssystemet**. Sentrale tema i casen må utdypes og anvendes selvstendig inn mot fagkunnskap.

En beskrivelse som viser forståelse for sammenhenger mellom årsak(er), risikofaktor(er), symptom(er) og komplikasjon(er) ved A) hypertensjon - eller B) en annen valgt sykdom/ helseplage fra sirkulasjonssystemet, honoreres uansett karakter. Tilsvarende honoreres vist forståelse for sammenhenger mellom diabetes type 2 og sykdom/helseplage fra sirkulasjonssystemet.

4. Redegjør for konkrete observasjoner, undersøkelser og medikamentelle og ikke-medikamentelle tiltak ved A) hypertensjon eller B) den andre valgte sykdommen/ helseplagen fra sirkulasjonssystemet

Sentralt læringsutbytte:

- Har kunnskap om symptomer og behandling av de vanligste somatiske sykdommene innen fagområdet

- Har kunnskap om spesiell farmakologi
- Har kunnskap om legemidler ved de vanligste somatiske sykdommene

Aktuelt pensum:

- Kirkevold, M., Brodtkorb, K., & Ranhoff, A. H. (Red.) (2020). Geriatrisk sykepleie: god omsorg til den gamle pasienten, (3. utg.). Gyldendal Akademisk, kap. 329-332
- Kristoffersen, N. J., Nortvedt, F., Skaug, E-A., & Grimsbø, G.H. (Red.). (2016). Grunnleggende sykepleie: B. 2: (3. utg.). Gyldendal akademisk, kap. 15, side ??
- Nordeng, H. M. E., Spigset, O., & Maizels, D. (2018). Legemidler og bruken av dem (3. utg.), Gyldendal, kap. 14, side 186-190
- Ørn, S. & Bach-Gansmo, E. (Red.) (2022). Sykdom og behandling, (3.utg.). Gyldendal Akademisk

For at studenten skal kunne oppnå karakteren **E** må det gis en **grunnleggende** redegjørelse for **to** observasjoner, **to** undersøkelser og **ett** medikamentelt – og **to** ikke-medikamentelle tiltak ved A) **hypertensjon** – eller B) **den andre valgte sykdommen/ helseplagen fra sirkulasjonssystemet**. Det vil ikke være tilstrekkelig for karakteren E med en besvarelse som bærer preg av oppramsing. Enkelte aktuelle sykdommer/ helseplager fra sirkulasjonssystemet er kort og oppramsende presentert i pensum. Det forventes ikke kunnskap ut over pensum.

For å kvalifisere til karakteren **A** må besvarelsen vise til **en svært grundig og selvstendig** redegjørelse av aktuelle observasjoner, undersøkelser og medikamentelle og ikke-medikamentelle tiltak ved A) **hypertensjon** – eller B) **den andre valgte sykdommen/ helseplagen fra sirkulasjonssystemet**. Sentrale tema i casen må utdypes og anvendes selvstendig inn mot fagkunnskap.

En beskrivelse som viser forståelse for sammenhenger mellom observasjoner, undersøkelser og tiltak ved A) hypertensjon - eller B) den andre valgte sykdommen/ helseplagen fra nyrene- og urinveiene, honoreres uansett karakter. Tilsvarende honoreres vist forståelse for sammenhenger mellom diabetes type 2 og sykdom/helseplage fra sirkulasjonssystemet.